

Izhaja dvakrat na teden.
Velje za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILLO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK, 24. JUNIJA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

ŠTEV. (No.) 49.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

Z KONVENCIJE DELAVSKE FEDERACIJE V DENVERJU.

Konvencije Federation of Labor se je udeležil tudi znani sociolog Father Dietz iz Cincinnati, O., ki se je sedaj udeležil še vseh konvencij. V nedeljo 19. junija je bila posebna sveta maša za katoliške delegate konvencije v stolni cerkvi.

Father Dietz pravi, da ni dolgo več čas, ko bodo škofje spoznali potrebo, da bodo v vsaki škofiji nastavili duhovnika, katerega edina dolžnost bode, da bode proučaval delavske razmere med delavci škofije, posebno, ki bode deloval za organizacijo delavstva v unije. Res je, da je delavsko vprašanje strogo gospodarskega pomena samo na sebi, vendar je pa tudi res, da le pre radi razni delavski nasprotniki umetavajo versko vprašanje v delavsko in ščuvajo delavstvo proti cerkvi, zato da odvračajo pozornost delavstva od raznih izkorisčevalcev, ki so na ta način varni zadaj za gonjo proti veri. Zato pa je veliko dela v delavskih organizacijah za katoliškega duhovnika, ki je pravzaprav na vse zadnje še edini pravi delavski priatelj, ki ima pri delavstvu popolnoma nesebične namene. Zato pravi Father Dietz, da naj bi ta duhovnik v škofiji ne čakal, da se kaki štrajki začno. Njegova dolžnost bi bila, da proučava stanje delavstva, da pazi na delavske plače in na delavske razmere po tovarnah. Kot duhovnik pride v prav ozki stik z delavstvom, ki mu kot duhovniku zaupa vse razmere take, kakor so. Ta duhovnik naj bi zato stopil med delavstvo in delodajalca in naj bi skušal posredovati. Kot popolnoma disinteresovana oseba, ki nima nobenih koristi od nobene strani, bi stopil pred delodajalce in jim povedal naravnost, kaj ni prav in kaj je pravično. Delavstvo samo velikrat tega ne more, ker tisti, ki bi si upal kaj takega, bi izgubil delo. Duhovnik lahko to stori vsled svoje službe.

ŽIVIO BOLJŠEVIZEM!

V Moskvi zboruje tretja internacionala, o kateri smo že v "Edinosti" pojasnili, kaj je in kaj pomenja. Toda boljševizem je bankeroten.

Lenin je poročal na tem zborovanju, da tako ne more več dalje. — "Boljševižen se moran iti učiti gospodarstva v šolo h kapitalizmu!" (Smejte se, slovenski rdečkarji!) —

"To pomenja, da moramo sedaj preti od vojskinega komunizma k socialističnemu. Strašno opustošenje, katero je povzročila vojska in revolucija in še slabe letinje zlasti ona 1920 zahtevalo, da uberemo drugo pot, da nam bo pozidati nazaj, kar je sedaj porušenega. Mi do sedaj nismo mogli pozidati nazaj velike industrije, brez katere pa noben narod ne more obstati. Trgovanje s stvarmi pomenja prosto trgovino, kar pa pomenja pravzaprav kapitalizem. To pa ne bude nevarno za proletarijat, ker bude proletarijat še vedno obdržal svojo moč —" To je žalostne konfiteor, Mr. Lenin!

TO JE ČUDNO.

Od vseh strani nas napadajo. Vsega nas obdolže. Najgrša imena nam zneso. Ko se pa branimo in pri tem

ka Hardinga evropskim velesilam, ki so se zadnje mesece toliko trudile, da bi dosegle, da bi jim Amerika odpustila ves dolg. Anglija je tako zvijala svoje oči in tako ganljivo tožila, kako ji je hudo, kako je revna, da bi ji Amerika odpustila. Vendar pa niso mogli premotiti predsednika Hardinga v vsemi temi "solzami", temveč bode prodal nih dolg amerikanskim državljanom, to je, razpisal bode delnice na ta dolg, katerega bodo pokupili posamezniki in evropske vlade ne bodo več dolžne.

Anglija \$4,210,000,000
Francija 2,750,000,000
Italija 1,625,000,000
Belgia 400,000,000
Rusija 190,000,000
Jugoslavija ... 100,000,000
Drugi zavezniki 175,000,000

Skupaj \$9,450,000,000
Ta svota bode moralna pa biti izplačana v 30 ali 40 letih.

SPOMENIK SRCU JEZUSOVEM NA VSEUČILIŠČU.

Ko se je začela epidemija influenca v Omaha, Nebr., in je umrl tudi prvi vseučiliščnik Creighton University za to morilko, zbrali so se slušatelji vseučilišča in so naredili obljubo, ako jih presveto Srce Jezusovo obvaruje še nadaljnih žrtev, da bodo postavili v hvaležen spomin za to milost poseben spomenik, soho presvetega Srca Jezusovega na vseučiliškem prostoru (parku). In res. Mej tem, ko je po drugih šolah ta morilka žahtevala silno veliko žrtev, je to vseučilišče v Creighton University izgubilo samo tega dijaka, ki je umrl predno so naredili to obljubo. — Na praznik presvetega Srca Jezusovega letos je bil spomenik slovesno odkrit.

SLUČAJ, KI NI SLUČAJ.

Francoski državnik Combes je bil velik sovražnik katoličanov. Smrtno jih je sovrazil, in je posebno deloval na to, da se je začel v Franciji kulturni boj proti katolikom. Ta mož je žrtvoval vse svoje življenje samo temu, da bi na Francoskem uničil vpliv Rima, da bi zadal sv. cerkvi smrtni udarec.

Te dni je pa po dolgih letih zopet odšel francoski odposlanik vlaude, da nastopi svojo službo pri sveti stolici kot vladni zastopnik francoske vlade, kajti francoska vlada je sklenila pogodbo z Rimom in stopila v prijateljsko zvezo. Čudno, ravno oni dan, ko je ta odposlanik odšel iz Pariza, je pa umrl Combes, preziran in pozabljen od vseh. Mr. Konda, ste čuli?

KOLIKO PRISELJENCEV SME PRITI ODSLEJ IZ JUGO-SLAVIJE.

Priseljevanje v Združene države ni prepovedano, temveč samo omenjeno. Iz uradnega obvestila posnemamo, da sme v smislu zakona od 19. maja 1921, imenovanega "Zakon za omejitev priseljevanja v Združene države", iz Jugoslavije priti naslednje število priseljencev:

Od 3. do 30. junija t. l.: 491.
Za fiskalno leto 1921-22: 6,405.
Vsaki mesec največ: 1,281.

TO JE ČUDNO.

Od vseh strani nas napadajo. Vsega nas obdolže. Najgrša imena nam zneso. Ko se pa branimo in pri tem

seveda koga v obrambi tudi malo požgečemo, pa nas dolže, da napadamo, da kazimo mir, da "brutalno napadamo" in da smo osebni . . . Povejte nam samo en slučaj, da smo mi koga "napadli", to je, mi začeli kak boj, razun kadar smo se branili. Listi in osebe, ki sveto vero pri mire puste in nas ne napadajo, tudi mi popolnoma pri miru pustimo, kakor bi jih ne bilo.

Povemo pa, da bomo vedno tudi v prihodnje znali braniti svoje poštene in svoje dobro ime proti vsakim napadalcem, pa naj bodo naši "napadi zato še bolj brutalni". — To velja vsem, katerih se tiče.

ŠVICA NE MARA — HABSBURŽANOV.

Iz Švice se poroča, da bodo vse stranke v prihodnjem zasedanju švicarske zbornice stavile predlog, da se bivšemu avstrijskemu cesarju Karlu zabrani nadaljnje bivanje v Švici, kajti Švica ne more trpeti, da bi se izrabljalo njenog gostoljubje in bi ona nosila odgovornost za bodoče spletkarje, ki jih bo bivši cesar Karel še brezvomno povzročil. V Švici se bo vršilo ljudsko glasovanje, ali naj bivši cesar Karel ostane še nadalje v Švici, ali pa jo bo moral zapustiti. Habsburžanov in Hohencolerncev pač nikjer ne mario!

I KG ČREŠENJ — 200 KRON.

Na Dunaju zahtevajo prodajalci sadja za 1 kg črešenj — 200 K. Ker si jih zamorejo kupiti le verižniki in najbogatejši sloji, si revnejši ljudje, osobito mladina ogledujejo prve črešnje s poželjivimi pogledi. Kje so časi, ko si je celo Dunajčan lahko privoščil kilogram sadja za par vinarjev!

KAKO SLEPARIJO!

Več naših dopisnikov se je pritožilo in zagražalo, da jih boli, da piše slovenski duhovnik Rev. Fr. Ks. Meško v list, kakor je Glas Naroda, kjer je toliko nakopičenega proti veri in proti cerkvi, da Glas Svobode ne škodi toliko veri med ameriškimi Slovenci, kakor škoduje mlakuža, katero razlivajo Ameriki "Glas Naroda" s svojim "danes katoliško jutri protikatoliško", v enem članku enega duhovnika hvaliti v drugem pa "drugega najnesramnejše blatit", kar je vse mogoče samo pri najpodlejših ljudeh, kjer ni značaja in kjer ni zavednosti in prepričanja. Neki naši prijatelji se je zato obrnil na pisatelja Rev. Meško in ga opozaril na to Evo Vam odgovora:

Dragi:

Prav kar sem prišel iz Ljubljane, kjer mi je kazal g. Dr. Arnejc svoje pismo. Pa najdem doma tudi svoje pismo za me. Začudil, zelo začudil sem se, ko sem bral, da sem g. Trunka "napadel" v "Glasu Naroda".

1) Ga "napadel" nisem, ampak sem napisal, kakor je mislila mena da vsa slov. koroška duhovščina. — Zdi se pa, kar trdi tudi g. Trunk, da je delal "optima fide".

2) Sem napisal jaz tisto za "Jadranc" v Buenos Aires. Naročil je gospod Krašovec. Kakšna usoda pa je zadel potem te naročne spise, ti kaže priložena kartica, ki jo prosim pošlji "Edinosti", kjer naj, prosim urednik stvar pojashi. Jaz z "Glasom Naroda" nisem nikoli imel nikakih zvez in jih nimam. Tudi nič

ne poznam smeri tega lista in v svoje cerkvene prireditve in zabave kakšnem duhu piše. Za netaktnost, ter s tem potuho dajo tem možem. ki so jo zagrešili v Buenos Aires, S temi svojimi dopisi in poročili več nič ne morem. Toliko v pojasnilo škodujejo katoliškim Slovencem, ka-Tebi in vsem Amerikancem, ki so kor najgrši naravnostni napadi na blage volje.

Tvoj udani Meško 1. r. sta. —

Brezje, 27. 5. 1921.

Glas Naroda je pa pri spisih Rev. Meškota, katere je dobil na tak subrepticiski način, napisal predzno "Za Glas Naroda spisal Fr. K. Meško". —

To je nesramnost prve vrste, ki kaže samo kako podligh sredstev se poslužujejo možje okrog Glas Naroda, da mečejo pesek v oči ubogemu katol. ameriškemu slovenskemu delavcu, da mu zastrpljajo srce in dušo. Res, tega je zmožen samo tak list in taki uredniki.

Somišljeniki povejte o tem povso-di, kjer imate svoje prijatelje, ki so naročniki na Glas Naroda in ki na-sega lista ne bero. Posebno pa o pozarjam na to one gospode, ki še vedno ne uvidevajo velikanske škole, katero dela ta list med katoliškimi Slovenci, da oglašajo v njem

IZ KATOLISKEGA SVETA.

Rev. A. Schiffrer bolan. — Kakor se nam sporoča, je zbolel Rev. Anton Schiffrer iz Rock Springs, Wyo., in se nahaja v Rochester, Minn., kjer se zdravi. Blagemu gospodu župniku želimo kmalu zopet zdravja.

Rev. Benvenut Winkler OFM je imel sveti misijon pretekli teden v Stetton, Pa., v slovenski cerkvi. Več poročamo prihodnjic.

Rev. Francis Ažbe, duhovni vodja KSKJ, je na potovanju po slovenskih naselbinah v Penna. Preteklo nedeljo in naslednje dni je bil v Stetton pri sklepnu svetega misijona. Te dni odide v Forest City, da uredi tamkajšne "truble".

Rev. John in Josef Trobec, sta odšla v staro domovino na obisk svojega na smrt bolnega očeta. Želimo jima srečen pot.

Rev. M. Butala je za stalno imenovan kapelanom pri slovenski cerkvi svetega Jožefa v Jolietu, Ill.

Rev. Jakob Černe iz Sheboygena je bil operiran v nosu pred nekaj tedni v Milwaukee. Zdravje se mu je zpopolnilo povrnilo.

Rev. John Smoley se mudi za nekajliko tednov v Troppwoodu, Wis.

Škof Koudelka bolan. — Kakor se nam sporoča iz Superiora je škof Koudelka zopet nevarno zbolel. — Njegovo stanje je jako resno. Priporočamo ga v molitev.

Nov škof posvečen za Wichita. — V Toledo je bil 9. junija posvečen Msgr. August J. Schwertner za škofa v Wichita, Kansas. Navzča sta bila nadškof Moeller iz Cincinnati in nadškof Glennon iz St. Louisa, ki je tudi pridigal. Škofa posvečevalca sta bila novi clevelandski škof Schrembs in denverski škof Tihen. Novi škof Schwertner je Amerikanec, rodom iz Cantona, O., sin nemških starišev.

Škof Schwabach umrl. — V La Cross, Wis., je umrl 6. junija ondotni škof Schwabach, v starosti 74 let. Škof je bil od 25. februarja 1. 1892. Bil je rodom Nemec iz Luxemburga. V njegovo škofijo spaša slovenska župnija v Willardu.

Kolekt za papeža škofije Denver. Škofija Denver je nabrala za papeža Petrov novčič \$2,279.69. Med župnijami je dala slovenska župnija iz Pueblo \$13.30.

POSLUŽITE SE PRILIKE SEDAJ.

Evropska valuta se je zadnje dni dignila iz svoje postojanke. Vse kaže, da svet se bliža nazaj, k normalnim razmeram. Pri tem je pa gotovo, da bo tudi evropska valuta prišla do svoje stalnosti v najkrajšem času. Zato, je koristno se poslužiti prilike sedaj.

Midva pošiljava denar v Jugoslavijo in v vse dele Evrope. Vsaka pošiljavatev je garantirana in dospe na svoj cilj v dveh do treh tednih.

Ker se pa cena evropski valuti vedno giblje na borzah, zato bova vedno računala po cenah istega dne, ko prejmeva od pošiljaljev denar.

OB IZIDU TE ŠTEVILKE SVA RAČUNALA SLEDEČE CENE:

Za jugoslovanske krone:	Za italijanske lire:
500 kron	\$ 3.90
1,000 kron	7.65
5,000 kron	38.00
10,000 kron	75.00
	50 lir \$ 2.90
	100 lir 5.40
	500 lir 26.00
	1,000 lir 51.00

J. JERICH & M. ZELEZNICKAR

v uradu "Edinost"

1849 W. 22nd Street

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELA VSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL

Entered as second-class matter Oct 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Desetletnica slov. župnije v Springfieldu.

Deset let ni veliko v obstanku kake organizacije, posebno ne župnije. Vsaj še v človeškem življenu ni veliko. Zato navadno ne proslavljamo te obletnice, razun v manjšem krogu, med prijatelji in omeni, katerih se posebno tika. Venadar pa ne smemo prezreti desetletnice, ki se je obhajala v Springfieldu, Ill., ki je sicer res samo desetletnica po letih, toda stoltnica po delu in žrtvah, katerih se spominjajo oni, kateri so člani župnije svete Barbare in kateri so prinašali te žrtve.

V sredo pretekli teden, 15. junija zvečer, se je zbrala ne sicer velika množica ljudi vendar dovolj velika za izvanredno slabo vreme in neurje, katero je prav isto popoldne in zvečer obiskalo Springfield, v veliki dvorani Višje državne šole. Na videz se je vršil samo navaden sklep farne šole Svetе Barbare in šest učencev oziroma učenk je graduiralo iz te šole in dobito diplomo in kar je najvažnejše tudi spričevalo in pravico za vstop v vsako srednjo državno šolo, cesar le malo fařnih šol more dati svojim učencem in učenkam. Skoraj povsodi se namreč zahaja, da se morajo naši otroci podvreči sprejemnim skušnjam, ako hočejo naprej v državne šole. Da ima sveta Barbara to predpravico je znamenje, da je poduk v tej šoli popolnoma po predpisih državne šolske oblasti, da so učiteljice že vplivu župnika Mažirja pri državnih vladah prave izprašane in maturirane učiteljice in ima šola pravico vspodbujati učence za višje šole.

Cela prireditve je bila jako lepa. Nastopila je cela šola v našnem domu, kolikor se je pač dalo narodno nošo uprizoriti v mestu, "kakor je Springfield. Zanimivo je bilo, kako lepo je deklamovala deklica Štefanička Makuc pesem "Domovka", še bolj zanimivo, kako so otroci, med njimi tudi irski, poljski, slovaški, litvinski in nemški vsi zapeli v slovensčini "Hej, Slovenci!"

Igra "Vestalka", predstavljača preganjanje kristjanov v rimski dobi, je bila tako umetno uprizorjena.

Igrje sledilo "granduiranje" in proslava desetletnice. Vendar k nešreči govornik, ki bi bil imel nastopiti in pojazniti Amerikancem o pomenu desetletnice, ni mogel o pravem času prići v mesto, ker je bil na svojem trgovskem potovanju. Zato je domači gospod župnik omenil samo z nekoliko besedami o pomenu večera. Kot tak se pa ni hotel spustiti v daljše razmotrivanja slavnosti desetletnice, "ker je želel, da bi navzoči farani imeli mirni in nerazburljivi večer". Jako pomembna opazka glede razmer v slovenski župniji v Springfield, Ill.!

Slavosti se je udeležil tudi Rev. F. Šaloven, slovenski župnik iz La Sale, ki je bil drugi župnik te župnije, Rev. Dr. Hugo Bren OFM in Rev. Kazimir Zakrajšek OFM iz Chicago, ki sta tudi prišla na to slavnost. Prvi župnik in ustanovitelj župnije, Rev. Albin Moder, slovenski župnik v Bridgeville. Pa, ni mogel priti na slavnost.

Mislimo, da ni nobene slovenske župnije v Ameriki in tudi drugonarodnostih je najbrže le malo, ki

bi imele tako burno zgodovino za seboj, kakor jo ima slovenska župnija Sv. Barbare. Predno se je začela cerkev, se je hudiču tam postavila že precej močna trdnjava, od koder je velik del faranov najel za svoje peklenske načrte in jih rekrutiral za svojo vojsko, katero bojuje pod rdečo zastavo krvi proti križu.

Da, tako daleč je že zašel razdiran vpliv te vojske, da se je tudi med takozanimi "katoliškimi" možmi in ženami uselil duh, ki ni bil več katoliški, ki bi bili radi katoliški, pa brez katoliške vere in posebno brez katoliškega življenja, kakor to splošno opažamo po slovenskih naselbinah. V katoliškem društvu, v katoliški Jednoti, toda enkrat na leto h kaki suhi spovedi po listek, ki maši po parkrat na leto, vsaki petek jesti meso, pri tem se pa vendar trktati na prsa in se sem pa tja na kaki seji ali na kaki konvenciji pridrušati, kako smo katoliški in kako so fanatični oni, ki nas silijo tudih katoliškemu življenju, to je znak takih katolikov.

Ko je začel Father Albin Moder z velikimi osebnimi žrtvami, katerih se mu seveda ni prav nič priznalo, to župnijo se je silno trudil in poskušal na najrazličnejše načine, kako bi spravil župnijo na dobro podlago. Kupil je neko revno cerkvico na južni 15. ulici, kjer je skušal svoje rojake okrog Gospodovega tabernakla, okrog vere njih očetov. Toda imel je toliko težave in toliko nasprotna, da je pustil naselbino in odšel drugam iskati bolj hvaležnega dela.

Za njim je prišel Rev. Fr. Šaloven. Koliko se je ta gospod trudil, vede povedati vsi, ki so mu skušali pomagati in ki so sodelovali z njim. Res je dosegel celo toliko, da jim je sezidal solo. Toda kakor njegovemu predhodniku, godilo se je tudi njemu. Tudi on se je slednjic naveličal vednega boja, vednih žrtv brez upanja na bolje razmere in odšel, ne da bi bil mogel solo dozdati in otvoriti.

Za njim je prišel Father F. Mažir, sedanji župnik.

Father Mažir se nam pa zdi, da je bil rojen kakor nalač za župnijo svete Barbare v Springfieldu. Tudi temu možu so zopet "katoliški nekatoličani" v začetku zagrenili marsikako uro in trdnjava rdeče zastave je tudi njemu skušala nametati toliko polen pod noge, da bi ne mogel dalje, da bi tudi on odšel. Toda z občudovanja vredno pozrtvalnostjo in nadčloveškim trudem se je lotil dela. Napravil je župniji sveti misijon, da bi jih tako zdravil. Toda vse je bilo zastonj. Kar je odpadlo je odpadlo. Zavrgli so biser svete vere in srce jim je zakrnilo.

Vendar v nekoliko mesecih je ta delavnica mož obrnil nase pozornost vseh najuplivnejših mož mesta Springfield. Vedno več in več prijateljev je dobival med Amerikanci. Vsi so ga začeli obiskovati in se zanimati za njegove razmere. Ko je videl, kako Slovenci mečajo proč najdražje, kar more človek imeti na svetu, — sveto vero, obrnil se je pa k onim, ki bodo bolj znali ceniti ta biser. Začeli so se k njemu obrača-

ti zlasti oni nekatoliki, ki so iskali resnice, ki so iskali, kje je prava sveta vera, katera cerkev ima popolno resnico? Nastop Fathra Mažirja, njegov vzorno duhovski nastop, njegove velikanske žrtve, katere so videli, da prinaša za svoj nehvaležni narod, vse to je pokrepilo marsikaterega teh angleških nekatoliških iskalcev resnice, da so potrkali na

Father Mažirjev revna vrata in ga prosili poduka in pozneje sprejema v sveto cerkev. Tako ima Father Mažir veliko spreobrnjencev iz najrazličnejših krivih ver in paganstva leto za letom. Ni dolgo tega, ko je 28 spreobrnjencev naenkrat sprejelo v njegovi revni cerkvici prvo svečeto obhajilo. "Poglejte, Slovenci", je rekel pri tej priliki, ko je kazal na te novospreobrnjence, večinoma iz bogatih učenih in najuglednejših krogov, "kar ste springfieldski Slovenci proč vrgli, to so pobrali ti le, in poglejte na njih obraze, kako se čutijo srečne, da, presrečne, da so našli katol. vero!" In res lahko rečemo, da je Father Mažir za vsega slovenskega odpadnika najmanj dva spreobrnjenca pridobil za to sveto vero, katero je surovi rdečkar, vrgel od sebe kot "farški business", ko so mu okužili s surovostjo značaj ko so mu zastrupili srce in zaspili oči.

Ko je po misijonu, pred leti Father Mažir nastopil za pravi katalizem, to je za katalizem, ki ne obstoji v knofu kake katoliške jednote, ali v svetniškem imenu kakega društva temiveč v katoliškem življenju in spolovanju katoliških dolžnosti, nastal je boj proti njemu. Suspendiran je bil iz društva in jednote.

Toda Father Mažir je šel dalje nemoteno in neustrašeno. Res so ga pustili vsi, ki niso hoteli sprejeti naukov Kristusovih. Toda kolikor bolj so ga zapuščali ti, toliko bolj se ga je oklepala mpožica dobrej katolikov in Amerikanov. In danes? Pojdite v Springfield in sred med mesta vprašajte za Fathra Mažirja in vsakdo ga pozna. Da, tako visoko je prišel s svojim vplivom, da ga je senatna zbornica države Illinois izvolila za "Kapelana Zbornice" in njegova dolžnost je, da vsaki dan, kadar zbornica zboruje, moliti pred sejo posebno molitev, katero sestavi sam in katera pride vsaki dan v zapisnik, kajti navadno ima vedno v sebi značaj razmer, v katerih je prav kar zbornica. To je prvi slovenski in mislimo prvi slovenski ali najbrže tudi prvi "foreign" — tujec, rojen v Evropi, da bi bil dosegel to visoko čast in odlikovanje. Posebno je znamenito to, da za to mesto nikdar ne sprejmo katoliškega duhovnika, temveč vedno le kakega drugoverca.

Father Mažir je danes tudi kapelan vojaštva v Springfieldu. Tudi to je gotovo posebno odlikovanje, ker so povsodi skoraj izključno vojaški kapelani le amerikanski duhovniki.

Father Mažir je bil izvoljen tudi kapelanom Boy Scoutske državne organizacije za Illinois. Zopet odlikovanje, katerega noben tujerodni duhovnik še ni imel in ga bode težko.

Father Mažir je sezidal novo krasno župnišče. Pa zopet le skoraj samo z denarjem Amerikancev. Slovenci so si raje sezidali Narodni dom, dom narodnih in verskih odpadnikov.

Da, pomembna je desetletnica slovenske naselbine v Springfieldu, Ill., ker je postavljena na tako izvanredne dogodke, posebno pa na takozvané žrtve duhovnikov, ki so tam delovali, na drugi strani pa na takoj velikanski vspeh in vpliv, katerega si je slovenski župnik pridobil v mestu.

Vendar pa ne smemo pozabiti, da ima Father Mažir še nekoliko Slovencev, ki so pa jako dobrni in ki so pravi biseri slovenskih katoličanov in ti so v resnici dobrni in so v tolažbo župniku in radost, da vstrelja in se trudi dalje.

Zato pa mi Fathru Mažirju in tem,

še zvestnim in vernim faranom sveste Barbare, prav iskreno častitamo in jim želimo, da bi še dalje šli po začeti poti naprej, po poti tako lepega napredka, kakor do sedaj. Vse dobre farane pozivljamo in jim klicemo: Naprej za svojim duhovnikom!

Pri tej priliki pa ne moremo kaj, da bi ne naredili samo ene opazke: Ali ni čudno, da nekateri Slovenci ne znajo ločiti med dobrim in slabim duhovnikom? Da bičajo najraje in skoraj izključno samo svoje najboljše može?

Da, marsikom je postal duhovnik samo še "prekleti far!" Toda pazijo naj, da jih ne bode Bog kazneval in jim ne poslal v resnici samo "prekletih farjev", ne pa navdušenih duhovnikov, ali pa jim duhovnikov sploh ne bode dal.

In še nekaj je, česar ne smemo prezreti, kar zasluži, da pribijemo v čast č. gospodom duhovnikom, kateri so delovali tukaj, posebno Fathru Šalovenu in Fathru Mažirju — to, da ima župnija, ki se bori s tolikimi finančnimi težavami vendar svojo farno šolo. Župnija brez farne šole je mrtva, nima nikake prihodnosti. Tudi cela naselbina nima in nikdar ne bode imela skupnosti, ne bode edina, dokler ne bode imela šole. Otroci vzgojeni po tujih šolah, zlasti pubičnih, se bodo pomožili s tujerodnimi tovariši ali tovaršicami, v veliko slučajih tudi z nekatom in tako so izgubljeni za vero in za starše, kakor že imamo dva vzgleda v Springfieldu.

Zato pa gre posebno priznanje in posebna čast tej slovenski naselbini in duhovnikoma, ki sta v kljub toliki revščini vendar prinesla to veliko žrtev, da sta začela, oziroma vzdržala šolo in jo negovala, da je danes na tej višini. Šola je sedaj upanje župnije Sv. Barbare. Tu se vzbajajo bodoči farani župnije. Ti bodo vedeli ceniti, kaj so dobili v tej revni župniji in oklenili se bodo cerkve in vere z vsem navdušenjem.

To pa je dalo poseben sijaj in poseben vpliv slovensnosti desetletnice v Springfieldu.

Za to pa še posebno izkreno častitamo župniji in gospodu župniku Rev. F. Mažirju!

Zivelj tako navdušeno delo!

OGLASI V "EDINOSTI" SO NAJCENEJŠI.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

POVODENJ V PUEBLI, COLO.

June 10. po noči.

Vse seveda ni bilo resnično, kar se je poročalo prve dni, pa strašno in grozno je bilo, da niso mogli pretiravati. Jezik nima besedi in žive domišljia. Dantega bi ne bila kos pisati strahoto naše povodnj.

Signali so venomer opominjali ljudi na nevarnost, pa kdo se je nadjal? Črni, težki oblaki so viseli na zapadu mesta in kar nagloma so se jeli trgati in strugi rek Arkansas in Fountain niste mogli več oklepati premočnega navala. Vode, kateri izpuščene iz verig, iz oklepov, iz silnega zapora so vdrle na vse strani ter potegnile s seboj, odtrgale in podrle kar je stalo pred njima.

Ljudje so se jeli šele umikati, ko so videli vodo, da je drla proti njihovemu stanovanju in ni bilo časa več kaj oteti kakor golo življenje.

Ob levetih je začela voda preplaviti naš Grove, tedaj vse v tek na višje kraje. Nekaj nas je zbežalo v našo trdno zidano cerkev, ker smo res misili, da bomo na varnem. Vide, kako je silna voda drvila pred seboj velika drevesa, težke železnične vozove, hiše eno in dvojno nadstropne; ko so se podirali pred našimi očmi močna zidana poslopja, tedaj smo bili pripravljeni za najhuje.

Vsak si lahko misli, kaj smo počeli v cerkvi! Mislim, da nikdo ni bil še v svojem življenju tako skrbno pripravljen za smrt kakor to polnoč. Bog daj, da bi vsak večkrat ponovil svoje skele, narejene teh par ur, potem nam bo prineslo največjo korist.

Zjutraj ob 3. ko je voda dovršila svojo strahovito delo, druga za druga nismo vedeli, menili smo vsi, da bomo pokopavali svoje mire, če jih ni voda sama pokopala ali odnesla v daljne dežele. Mislili smo, da so prestali svoje zemeljske težave. Tega vsaj ni bilo, tudi enega nisino zgubili.

V Grove se vidijo le razvaline in opustošeni prostori, rečem nad dve sto, naših kakih sto. Nekateri so zgubili vrednosti od 3 sto, drugi tisoč, do 10 tisoč.

Naj huje prizadet je menda naših Mr. Josipa Russ, ki pa mirno trpi nepopisljivo nezgodo, gre mirno in pogumno naprej po svojih resnih oправkih.

Kedaj in kako dospemo nazaj na prejšnjo stališče ali vsaj nekoliko

Previdnost pride po izkušnji.

Tako je postal tudi mnogo naših rojakov previdnih po izkušnjah, ko so jih razni zakoni agentje na vabljen in zvit način odrljivih dolarjev, so prisili k nam iskat pomoči. Takih je prišlo ne samo par, ampak na stotine! Da je pa po toči prepozno zvonti, to naši rojaki prav radi pozabijo.

Zato, kdor hoče sam sebi dobro, se hoče obvarovati sleparjev in brezvestnežev, naj sledi našemu nasvetu!

KDOR HOČE V DOMOVINO MORA IMETI POTNI LIST.

Kadar nameravate potovati v staro domovino, tedaj Vam je potrebno, da si preskrbite potni list in sicer, ako ste ameriški državljan, da si morete preskrbiti potni list od ameriške vlade. Če ste pa jugoslovanski podanik, tedaj je treba, da si preskrbite potni list od jugoslovanskega konzulata, treba je le, da se izkaže s kako staro uradno listino, da ste v resnici bili pred vojno prebivalec kraja, ki se sedaj nahaja v novi državi. Istotko velja tudi za vse Slovence, ki se po vojni prišli pod Italijo, Ogrsko ali nemško Avstrijo.

Ne pozabite pa, da bo za Vas najboljše, da si preskrbite potni list predno se podasta na pot. Drugače bodo Vas kje zadržavali in iz Vas molzli Vaše teško zasluzene dolarje. Ako Vam pri dobavi potnih listov ni kaj jasnega, se obrnite na naju in Vam bova prekrbela potni list.

PRISELJEVANJE NI USTAVLJENO.

Nova postava ne zabranjuje priseljevanja, ampak istega le nekako omejuje. V slučaju, da želite dobiti k sebi kakega svojega znanega ali sorodnika, se

blijež je seveda odvisno od usmiljenih bratov Jugoslovanov in pa Ru-dečega Križa (Red Cross). Posestniki drugih narodnosti so zgubili nadsto tisoče. Red Cross je bil kar hitro pripravljen pomagati trpinom in ubežnikom od povodni. Res smo tukajšnji rojaki vestno prispevali vselej za Red Cross, pa v vprighthodne bomo storili z veliko več veseljem, ker sprevidimo kako se naklada za enake nezgode, ki se ponavljajo drugod. Pueblo Jugoslav Relief stoji v tesni, prijazni zvezi z Red Cross, ki nas ne bo preziral. Red Cross je narodna velikanska moč, ki je tako lepo pripravljena; nezgode, zgube, nesreče olajšati.

Brzo misleči rojaki so hitro, že prvo jutro poklicali rojake, naj bi redno iskali pomoči. Red Cross urad je bil tega vesel, ter je stopil z nami v zvezo. Da se kaka oseba ne prezre, nočem našteteval marljivih, požrtvovalnih sotrudnikov; vidiš jih lahko v razposlanih pozivih. Veličega priznanja je pa vredno, da so nekatere Jugoslovanske organizacije brzjavno obljužile pomoč in nam znatne svote naravnost poslale. Moramo pozneje objaviti tudi čas pomoči, ki nam prihaja; ker dva krat da kdor hitro da. Hvaležno sprejema "Pueblo Jugo-Slav Relief" 217 Northwesten ave.

P. Cyril Zupan, OSB.

Dorrance, Kans. — (Zakasnjen). Edinost je poračala glede misijona v Frontenacu, da tam še ni bilo slovenskega duhovnika. — Toda resnica je, je bil pisec teh vrstic (vsa jaz se smatram Slovenca, dasi Štajerske zemlje sin) pred 25 leti prvi stalni župnik v Frontenacu in oskrboval 11 različnih narodnosti in jezikov in iz misijonske postaje ustavil župnijo in postavil še solo za 70 otrok in stanovanje za šolske sestre. Škof Fink sam Nemec, se je bolj brigal za blagor svojega ljudstva. Pozneje je bila škofija razdeljena v Wichita in Leavenworth in pri tej delitvi je prestavil tudi nekako 15 duhovnikov. Novi škof je dobil sedanje italijanske redovnike za Frontenac.

S pozdravom

Rev. A. P. Podgoršek.

Rio Curto, Brazilija, 7. v. 1921. — Velečastiti gospod: Pred par dnevi mi je pisal moj pobratim Ing. Jekovec in urednik "Jadrana" v Buenos Aires, da je poslal vse Vaše beletristične spise v severno Ameriko v svrhu priobčitve, ker "Jadran" je nima prostora za beletristiko. Ne sporoča mi pa ali je poslal Vaše spise "Glasu Naroda" v New York, ali "Ave Maria" v Chicago. O tem boste gotovo izvedeli sodobno, ko prejmete to razglednico. Obžalujem Jekovčev ukrep. Da sem jaz urednik, bi jih bil gotovo priobčil. Bog vas živi vam udani.

Francisco Krašovec.

Sheboygan, Wis.—Slovenska župnija svetega Cirila in Metoda predi 3. julija piknik v zeleni dolini v korist cerkve. Uljedno se vabijo vsi Slovenci in Hrvatje.

Pred kratkim so se poročili v slovenski cerkvi ženin Frank Zor in nevesta Ana Jerovnik, Hr. Jelenc Martin in Miss Rozalija Urbančič, Mr. Frank Bohan in Miss Ana Dragan, Mr. Johna Pelko in Miss Stefanija Repenšek, Mr. Johan Zorman in Miss Ivanka Selan. Ženin John Zorman je doma iz Velesovega pri Kranju, nevesta pa iz Trate pri Velšovem ter je prišel še le pred kratkim iz stare domovine. Mr. John Zorman je odbornik pri cerkvi Sv. Cirila in Metoda. Vse tri pare so poročili Rev. Father Černe. Vsem parom želimo obilo sreće in božjega blagoslova v zakonskem stanu.

Preminul je v mlademiški dobi 19 let Viktor Puklak. Bolehal je za sušico. Umrl je v sanitariju pri Milwaukee. Prepeljan je bil na dom njegove matere na 1615 North Division A St. Pokopan je bil v soboto 18. junija na North side katoliško pokopališče. Pri društvu ni

bil nobenem. Ravno pred dvema letoma mu je oče umrl. Blagi pokojnik naj v miru počiva.

Mihail Progar.

Iz Jugoslavije.

KANCELPARAGRAF.

Z malo večino je bil kancelparagraf v zbornici sprejet. Vlada je bila pripravljena, da ga opusti, toda slovenski samostojneži so rekli, da izstopijo iz vladne stranke, če se kancelparagraf opusti. Ker je pa vladna večina na zelo slabih nogah, se je vlada vdala.

Tako so se izkazali slovenski samostojneži kot najstrupenejši sovražniki katoliške Cerkve. Nobena še tako brezverna država nima kancelparagrafa, ker pomeni tako očitno nasilje nad svobodo katoliške Cerkve, da si nobena moderna država ne upa izvajati takega nasilja.

Po tem paragrafu duhovnik ne sme v cerkvi govoriti za krščansko šolo, ne za krščanski zakon, ne proti brezverskemu in proticerkvenemu časopisu, ne sme vernikov svariti pred slabimi, protiverskimi društviti. Torej cela vrsta stvari o katerih je duhovnik dolžan govoriti, bi po tem paragrafu ne smela priti ne na prižnico, ne v spovednico, ne na shode cerkvenih družb itd.

Na drugi strani pa sme časopisje nemoteno udrihati po veri, Cerkvi in duhovnikih, brezverska društva smejo nemoteno pohujševati našo mladino, grde in umazane knjige smejo v celih množinah vlačiti mlaude ljudi v blato in močvirje, gledališča in kini smejo cele reke gnojnici izlivati med ljudstvo, po izložbah se smejo kazati nage podobe, naše meščansko ženstvo sme skrajno nedosteno oblečeno hoditi po ulicah in koncertnih dvoranah — za vse to ni kancelparagrafa.

Dalje: liberalna okrajna glavarstva smejo izvajati politični pritisk na ljudstvo, cela deželna vlada sme biti postavljena v službo liberalcev in samostojnežev, osrednja vlada hoče usiliti centralizem samo zato, da bi svojim strankam ohranila premoč, liberalno uradništvo sme po svojih uradih šikanirati naše ljudstvo — za vse to ni kancelparagrafa.

Končno: Bankirji in verižniki in veletrgovci smejo odirati, kadar le morejo, kmetsko in delavsko ljudstvo, kapitalizem sme nemoteno izmogavati vse majhne in srednje ljudi — za vse to ni nobenega kancelparagrafa.

Kancelparagraf je samo za duhovnika, da ne sme kot dušni pastir dvigniti svojega glasu proti vsem grdobijam, ki se vrše nad ljudstvom, da ne sme svojih vernikov svariti pred brezversko in umazano povodnijo, ki mu grozi.

Kancelparagraf je sprejet. A ni in ne bo nikdar sprejet od katoliške duhovštine, dokler se bo zavedala, kaj je njena dolžnost pred Bogom in pred verniki. Ravnotako kot do slej in še bolj bodo duhovniki vršili svojo dolžnost in opozarjali vernike na ogromne nevarnosti, ki jim prete z brezverskega tiska, brezverske šole, ki jo nameravajo upeljati, od sokolskega pohujševanja — Sploh na vse, kar je nevarno duševnemu življenu vernikov. Pa če bodo zato morali v ječo, bodo šli z veseljem in ponosom, da smejo vsaj del tega trpeti za Kristusove resnice, kar so trpeli skozi 2000 let milijoni in milijoni velikih bojevnikov za resnico in svobodo.

Ljudstvo pa se bo v tem boju tesneje kot kdaj ckljenilo svojih dušnih pastirjev, ki edini ne bodo klonili glav pred vsemogočnim, a kričnim državnim nasiljem, ker Božja je treba bolj slušati kot ljudi.

SHS se ne sme smešiti in poniževati. — Ministrski svet je sklenil, da bo najstrožje kaznovan, kdor bo v bodoče smešil državno ime. Na podlagi te naredbe bi moral biti ves ministrski svet v najkrajšem času zaprt, ker poniže SHS s tem, da

povsod usiljuje Veliko Srbijo.

10 milijard kron zahteva jugoslovanski vojni minister za vojaštvo. Če bi se kdo zgražal nad temi ogromnimi stroški, ki jih mora plačati naš kmet, bi moral iti po liberalni odredbi v ječo.

Smrtni greh. — Pred ljubljanskim sodiščem je iskal pravico gospod, ki je že 30 let član Sokola, pa mu je bilo odpovedano stanovanje zato, ker ima v sobi podobo cesarja Franca Jožefa. To je edini smrtni greh, ki se nahaja v liberalnem katekizmu in še ta smrtni greh so dosedaj imeli menda samo klerikalci. Sedaj pa vidimo, da celo Sokol podleže skušnjavam. Sam Bog ve, kaj bi še našli, ko bi preiskali po stanovanjih gospodov liberalcev patentiranih Jugoslovanov oziroma velikih Srbov.

Toča. — V soboto dne 21. maja je zadebla sošesko Šinkovturn in deloma tudi Polje in Skaručino silna nesreča. Toča in neurje, kot ga stari ljudje ne pomnijo, je v kratkem času uničila ves pridelek na polju. Še tretji dan so na senčnih krajin ležali celi kupi toča. Kar ni uničila toča, je razdrila voda. Škoda je cenjena na 2 milijona kron.

Ustreljen je bil na državni mejni severno-zahodno od Črne prsti leta 1898 v Stražišču pri Grahovem rojeni Josip Bizjak, ko je v družbi dveh tovarišev šel od državne meje

DVE HIŠI NA PRODAJ.

Dve hiši na eni loti, dva bloka od slovenske cerkve. Obe so na novo podzidane. Prostora dovolj za tri družine.

Hiša nosijo \$45 najemnine mesečno.

Prva ima dva stanovanja s šestimi sobami. Hiša je zidana in je v najboljšem stanju.

Druga pa je z enim stanovanjem s štirimi sobami. Spodaj pralnica in izvrstna klet. Pročelje hiše je zidano in hodniki okoli hiše so iz cementa.

Za vas nadaljna pojasnila se obrnite na lastnika:

ANDREJ-A BATTISTIG,
1903 West 22nd Street, Chicago, Ill.

DRUSTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.

Ima svoje edne mesečne seje na sekste vrto nedeljo v mesecu v Knaušovi Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradništvo za leto 1920.

Predsednik, Anton Grdin 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6217 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grin 1051 Addison Rd. W.; Društveni državnik Dr. J. M. Seliškar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16. leta do 50. leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000.00 in \$250.00 noče društvo plačuje \$6.00 teleske bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelki od 1 do 16 let starosti in e zavarujejo \$100.00. Otroci po rodu starosti prestopijo k aktijskim člankom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00 začevanje društvenih asek pri sejah od 1 ure do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti prekani od zdravnika najkasneje do 1. ine vsega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

DR. OHLENDORFOVA
ZDRAVILA

so izvrstna proti

KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODČNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

proti Bohinju, ker ni na večkratni poziv dveh organov finančne straže: "V imenu zakona, stoj!" obstal. — Paznik fin. straže Cotič je zato strejal in krogla je predrla Bizjaku pri. Bil je precej mrtev.

12 milijonov prebivalcev v Jugoslaviji. — Po podatkih statističnega urada ima Jugoslavija 12,162.900 prebivalcev; od tega odpade na Srbijo 4 milijone.

Koliko ladij ima Jugoslavija? — Jugoslovansko državo ima sedaj 148 trgovskih ladij, ki služijo osebnemu in blagovnemu prometu ter 21 vojnih ladij in sicer 6 večjih in 15 manjših, ki so nam pripadle od bivše avstro-ogrške mořnarice. Skoro vse vojne ladje pa so potrebne še večjih ali manjših popravil.

Za 10 milijonov zlata dobi Jugoslavija, ko likvidira Avstro-ogrška banka na Dunaju.

Centralizem pri žganju. — V Srbiji je kuhanje žganja iz sadja proti vsake trošarine. I. ljubljansko delovsko konsumno društvo je pa skuhalo 96 litrov žganja in zato platio 4560 K trošarine! — Ljudje božji, ali veste, zakaj se borimo proti centralizmu, ki pogrinja enemu bratu mizo na račun drugega brata? Ali razumete, kako so mogli samostojneži klub temu glasovati za centralizem. Ne veste? Ali veste, zakaj je Judež prodal svojega učenika?

300 žandarjev, ki so nastavljeni po

južnih krajin naše države in so doma z Goriškega, je odpovedalo službo radi nevzdržnih razmer. Gospoda se bo že še naučila, kaj je centralizem. Dobro in zdravo bi bilo, da bi vsi naši centralistični vročekrveni s samostojneži vred šli za nekaj časa v Albanijo in Črno goro službovat.

DVOJE ZGODOVINSKIH SPOMINOV.

Gencij, kralj ilirske, je bil 1. 168 pred Kr. poražen od Rimjanov. Po njem se imenuje neko zelišče, genčian, katerega grenka korenine se že od Bog ve kdaj neštetokrat rabijo v medicini. To zelišče tvori s takozvano cascara sagrada in drugimi grenkimi zelišči sestavine Trinerjevega grenkega vina, ki je najbolj uspešno sredstvo proti slabemu teku, zaprtju, glavobolu in drugim bolezni, ki nastanejo tedaj, ako želodec ne deluje pravilno. — Angelika je druga starodavna pridobitev. Njene grenke korenine so že naši davni predniki vporabljali proti zaprtju in plinom v želodcu in drobovu. Cesar Karel IV., ki je slavno vladal na Češkem v 14. stoletju, je silno zaupal v to zelišče, in ker je mislil, da je najboljša ravntista Angelika, ki zraste na Češkem, so jo pošiljali za njim, kadar se je podal na svoja dolga popotovanja. Sedaj je to glavna sestavina zdravila Triner's Angelica Bitter Tonic, sredstva, ki okrepuje žive in izboljuje zdravje. — Poizkus Trinerjeva zdravila! Dobiš jih pri vseh družistih in lekarnarjih.

ALI GRESTE V STARI KRAJ?

Ali ste tudi Vi med onimi tisoči Jugoslovanov, ki so namenjeni iti letos v stari kraj? Za vsakega izmed teh potnikov je glavno vprašanje, kako bo postrezen v New Yorku? Vsakdo lahko pride v New York brez vsakega agenta, toda v New Yorku mora vsak potnik imeti zanesljivo osebo ali tvrdko, ki mu more in zna in hoče pomagati pri ureditvi vsega potrebnega za odhod. Precej rojakov je bilo že okrajenih in ociganjenih, ker so potovali skozi tuje in čifutsko tvrdke. Seveda so se brido kesali, toda po toči zvoniti ne pomaga.

POTNI LISTI.

Jugoslovanski konzul v New Yorku izda potni list vsakemu jugoslovanskemu državljanu, ki se pri njem zglesi in izkaže s kako staro uradno listino. Pridite v New York in mi Vam bomo preskrbeli potni list in vse kar rabite.

POTOVANJE IZ STAREGA KRAJA.

Priseljevanje po novi postavi ni ustavljen, temveč samo nekoliko omejeno. Ako ste tudi Vi namenjeni dobiti koga iz starega kraja, tedaj nam pišite za natančna pojasnila. Na stotine rojakov je že prišlo iz starega kraja z našim posredovanjem.

POŠILJANJE DENARJA.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, se vselej obrnite na našo tvrdko in gotovo boste zadovoljni s postrežbo. Mi imamo svoje direktne zveze s potnimi v starem kraju in z zanesljivimi denarnimi zavodi.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKA BANKA
70 Ninth Ave. (med 15th in 16th St.) New York, N. Y.
TELEFON: Watkins 7522.

AMERICAN STATE BANK

Mi pošiljam denar
na vse kraje

JUGOSLAVIJE,
Slovenije, Hrvatske in Srbije.
Vse pošiljatve garantira

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA
1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

J. F. STEPINA. Capital & Surplus \$800.000.00
predsednik; tajnik.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

"In jaz nisem bil tako pameten", je tožil mol v svoji pisarni, "da bi mu ga bil odpovedal o pravem času. Jaz hočem zastopati tuge koristi, ko nisem mogel niti svojih. Kupovati na upanje, četudi draga, prodajati za gotov denar, četudi ceno, in kadar je dosti gotovine na strani, niznaniti upnikom, da je ni, in pričeti pogajanje o popustu ali se dobiše preprostega sleparja? In vendor sem jaz nasedel nanjo".

V svoji sobici pa je ravnal mladi gospod Mosterih skrbno svoje perilo in svojo obleko in jo vlagal v kovčege. Dobil je bil od doma pismo, ki mu je naročalo, da naj se lepo zahvali za gostoljubni sprejem in se odpravi nemudoma proti domu. Gospa in teta in gospodična so se čudile, kam da se mu tako mudi; omenjale, kako ljubo da bi jim bilo, če bi ostal vso zimo pri njih, in trdile, da ga bodo bridko pogrešale. Mosterih se je klanjal, da on to pač ve in meje; a da se ne da nič narediti; njegov papa da rad iznenadi svoje prijatelje. Tolažil e, da se kmalu zopet vidijo in da on ne bo pozabil takoj hitro lepih dni, ki jih je bil preživel v Javorju; toda doma ga potrebujejo nujneje; ogle je že star, kakor po letih, tako po nazorih; hiša zahteva člejsih moči in modernejšega vodstva, mora s hladno glavo in bistrim očesom, ki pregleda namah razmere in prilike; ravno sedaj da so nastale nekakšne neprilike, kjer potrebuje pa pa sinovega sveta in sinove pomoci in to da je pravi povod nemudnemu odhodu; v imenu svojega očeta ima on še kako važen razgovor z gospodom svetnikom.

In res je bil naložil stari Mosterih mlademu važen posel. Poleg najiskrenejših pozdravov in najprisrenejše zahvale je moral izporočiti mladenič z rahlo obzirnostjo, da je zabredel gospod Mosterih v neke težkoče, ki vendor, kakor se nadeja, ne bodo omajale preizkušenega prijateljstva.

Ko je zagledal gospod Klepš Mosterihov slovesni obraz, se je dvomljivo nasmehljal, ker ni vedel, ali pomeni slovesno snubitev ali kaj neprjetnega. Potem je obžaloval, da odhaja mladenič tako zgodaj, tako kmalu.

"Tudi meni neprjetno, gospod svetnik", je dejal Mosterih. "Dovolite, da sedem. Neprjetno zaradi neke sitne dolžnosti, ki mi jo je naložil papa". Gospoda Klepša obraz se je daljšal. "Morebiti bo najboljše, če preberem pismo samo".

"Prosim", je kimal vdano Klepš. "Preljubi moj Adolf itd. itd. Zasebne stvari, gospod svetnik, ki Vas ne bi zanimale. Ampak sedaj: Razdeni, ljubo moje dete, velecnemu gospodu svetniku z vso obzirnostjo, ki jo zahteva njegova starost in bolhnost in najino dolgoletno iskreno prijateljstvo, da sem zašel jaz, seveda brez svoje krvde, v majhne de narne težkoče. Neugodne konjunkture, drag kredit, nezanesljivost uradništva, polom dveh trgovin, kjer smo bili prizadeti, vse to je omajalo naše ravnotežje".

"Omajalo' ravnotežje", je ponavjal gospod Klepš, se smehljal in ki-

mal.

"Omajalo' ravnotežje", je ponovil Mosterih in se priklonil, ker mu je bil naročil oče obzirnost. "Najhuj je pa so nas zadele zahrbtne spletke nekih dobrih prijateljev, ki so nas najprej zavedli v nevarne kupčije in nam potem izpodkopali kredit".

"Oh, lopovščina," je vzduhnil Klepš.

"Takšno prijateljstvo? Gotovo.— Zmisel tega dolgega tannanja, gospod svetnik, je ta, da ne more več plačevati moj papa. Pripravljen pa je pogajati se. Trideset procent svoje obveznosti bi mogel on po svojem računu pokriti. Drugi upniki bi se zadovoljili s tem deležem, skoraj tretjino. Ponudba, gospod svetnik, se meni vidi poštena in ugodna. Kaj naj izporočam svoje mu očetu v Vašem imenu?"

Klepš se je bridko smehljal in gledal postrani mladega gospoda.

"Vaše mnenje, gospod svetnik", je nadaljeval Mosterih, "je za mojega očeta merodajno in najboljše bo, če je Vi izrečete pismo. Jaz pa mu izporočim medtem, da ga Vi pozdravljate prav iskreno in le želite, da bi se ugodno zanj rešila neprjetna zadeva. Zahvaljujem se Vam za izkazano gostoljubnost in obžalujem hkrati, da ni še spojila tesnejša vez obe rodbini. Toda kar še ni, se lahko še zgodi. Priporočam se, gospod svetnik. Nagit, ki sem ga bil prinesel gospodčini Berti, se mi vrne o priliki, kajne? Ako se namreč ne premisli gospodčina. Toda ne mudi se nič. O priliki!"

Gospoda Klepša je seveda lomila jeza; toda to neprjetno čuvstvo je hitro potlačil razum, ki je tiho prigovarjal, da se je treba miriti; zato kaj stari Mosterih si je zdaj gotovo že prisleparil toliko denarja, da je postal še uglednejši član človeške družbe in da bi bil spor z njim kvaren in neprilichen. S sleparškim prodajanjem je izgubil morda 10 proc.; ker se bo pa pobotal tako, da plača samo 30 proc. svojih dolgov, ima čistega dobička 60 proc., sami pristni tisočaki, nobeden ponarejen. Ponarejanje je tudi težko, zanudno in tudi kaznivo delo, ki spravi človeka ob ugled in v zapor. Zdaj je osleparil Mosterih druge; a svet se vrti

Telefon: Canal 6319.
MATH KREMESEC
mesar
Priporoča: Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnice.
Vsaki dan sveže meso, kakor tudi
— prave kranjske klobase — doma delane vedne na razpolago.
1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinje postelje in mordroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavno električno. Svoje blago razposiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

Pozor!
— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinje postelje in mordroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavno električno. Svoje blago razposiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA
(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

in denar je okrogel. Da bi le Berito srečala pamet, da bi vzela mladega Mosterija! Potem bi se vse lepo zravnalo. Sicer pa kupčija je kupčija; človek s eje ne izuči nikoli; jeza pa škoduje zdravju in trgovini.

Dasi se je premagal gospod Klepš in prijazno stisnil roko mladeniču, ki ga je bil tako nežno in obzirno obvestil o sitni zadevi, ga je to premagovanje vendar hudo zdelalo. Ko se je odpravil Mosterih, ponosen, da je tako spremno izvršil važno nalogu, da je naravnost imponiral staremu Klepšu, ko si je zapenal na saneh gorke rokavice, si prižgal smotko in migal prijazno damam, ki so mahale z robci za njim; je ležal gospod Klepš onemogoč, kakor brez misli in čutov v svojem fotografiju.

"Je že šel", je očitala Berti teta, ki je gledala za vozom; "zdaj pa glej za njim!"

"Vsi so šli", je vzduhnila gospa, ki je cutila najbridke grozno osamelost. Gostje beže, pred domačini se mor azaklepali hiša; zunaj groze sovražne, lačne oči delavcev. Res, srečni ljudje v Javorju!

"Ah, nekdo se pelje k nam", je dejala Berta, ki je še gledala za sanmi.

"Znam obraz", je dejala teta. "Pomagaj mi no reči! Saj je bil že v Javorju."

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaefer Ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Revse vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari Šoli sv. Vida.

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St., near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

"Dr. Lajb je, Elza, lza!" je klicala gospa hišno, "če vpraša kdo po nas, reci, da nas ni doma!"

ga previdnost gospe Klepševe je bila odveč; dr. Lajb je imel opraviti samo z gospodom. Gospod Klepš je slonel še vedno s povešeno glavo, utrujen in zdelan v naslonjaču, ko je potkal in vstopil dr. Lajb.

"Dovolite, gospod svetik", je dejal, "da Vas vprašam sam in osebno, kako da mi je razumeti Vašo odpoved".

"Prosim gospod doktor", se je sklonil pokonci gospod Klepš, "poslušajte me! Da ste me informirali Vi o Mosterihu krivo in napačno, t oumejete danes vendar".

"Jaz? Krivo in napačno? Gospod svetnik, Vi se molite".

"Nikar mi e segajte v besedo", se je premagoval Klepš; "sicer ne pride do konca".

"A stvarne ugovore —"

"Pustite stvarne ugovore in poslušajte! Mosterih stoji pred polnom in mi pred izgubo najmanj 70 proc."

(Dalje prihodnjič.)

AMERIŠKI SLOVENCI PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE
KATERO EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 55. leta. Za smrtnino se lahko zaraže za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naselje društvo Vam nudi najlepše priliko, da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojazila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnik Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seljak.

Zastavonoč: John Jerman. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v šolski dvorani.

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Istotako izvršujem tudi krasne oltarke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetljavo razsvetlji.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

Po znižani ceni

Naša trgovina je od prta vsak torek, četrtek in soboto zvečer.

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujejo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo

VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

delavskim zahtevam in za boj do skrajnosti. Kadar bi se vdali delavci, takrat bi on sam podpiral njih prošnje; a sedaj je bil oster nasprotnik, ki je gledal skrbno, da se ne bi prizadela nobena škoda tvornici, in čak nepotrežljivo, kdaj da bosta zaveznička, mraz in glad, premagala trmglavce.

Ko je pridrgetala Lojzika, so bila še odprta lesena vrata. Deklica je nekoliko postala, nekaj časa prisluškovala in si grela s sapo prosojno rdeče prste; potem se je že ozrla okrog sebe in stekla skoz vrata. Kmalu je bila pri kupu premoga in začela razgrevati z mrzlimi rokami trdi, ostri sneg. Izgrevla je par debelejših kosov in si zopet pihala v roke, ki jih je komaj še čutila. Od tvornice sem je zaškrpial sneg pod nogami. Lojzika se je potuhnila za visoki kup in se plaha ozrla. Prihajala sta počasi v pogovoru dva moža, Artur in enorožnik. Toda premalo je imela moči. Črna kepa je udarila ob vrata in padla

"Še vedno niso zaprta vrata!" se je razjel Artur. "Glejte, tod uhaajo delavci in kradejo premog in drva. Tak berač nima gozda nič, denarja nič; iz dinnika pa se mu kadi vsak dan". Jezno je zaloputnil, zaklenil in zapehnil težka vrata.

Lojzika je čepela v snegu prestršena, da si ni upala sestri. Zdaj zdaj, si je mislila, bo pristopil žandar in ji zabodel bajonet v prsi. Kar čutila je, kako ji reže jeklo v pljuča in srce; in nikogar ni bilo, ki bi ji pomagal, ki bi jo rešil. Oh, da bi je le ne zapazil!

Moža sta odhajala in Lojzika si je oddehnila. Góvorjenje se ni čulo več in temni postavi sta bili uteči v noči. Lojzika je vstala z velikim trudem. Noge so ji bile po-

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.
Phone: Lawndale 250.

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Revse vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

Pozor!

stale težke in slabe, da so komaj odtrgale od snega čevlje, ki so primrzovali. Hitro je pobrala v predpasnik dve kepi premoga in se oprezeno obrnila proti vratom. S strahom je zaznala, da so zaklenjena. Položila je premog na tla in izkušala odrinjiti zapah. Trud je bil brez uspeha. Zopet si je ogrevala s sapo premrzle roke. "Prelezla bom vrata", si je dejala tiho in tipala po prečnikih, nabiteh na težka vrata. Zateknila si je konec predpasnika, kjer je nosila premog, za pas, da je imela roke prostne, in se začela spenjati po vratih. Že se je bila prijela z rokami za vrhni rob, ko se ji je zvalil premog iz predpasnika v sneg. Nekaj časa je premišljevala, ali naj bi šla zopet ponj, ali ga pustila na tleh. Zdelo se ji je, da bi brez premoga vendar ne mogla priti domov, in spustila se je zopet po vratih dol. Poskušala je potem vreči premog črez vrata, da bi potem zlezla za njim. Toda premalo je imela moči. Črna kepa je udarila ob vrata in padla

trmasta nazaj. Lojzika se je prestrašila ropota in si naložila zopet premog v predpasnik. Ko pa se je hotela speti vnovič po prečniku, so ji odpovedale roke, da se ni mogla več oprijeti. Ždelo se ji je tudi, da se zopet bližajo ljudje, in zopet je skočila za kup snega, počenila in se zvila skupaj, da bi ji ne bilo tako mraz. Oh, kako počasi sta hodila Artur in žandar! Da bi se že vendar enkrat obrnila in šla! Toda ne. Še obstala sta. Lojziki so ledene noge, vzdigal je zdaj levo, zdaj desno in hitela gibati s prsti v črevljih, ki so bili kakor iz zmrzlega želza. Brez konca dolgo se ji je zdele, odkar čepli sključena. Kaj si bomo mislila mama doma! Toda kaj more ona storiti? Ali naj vstanet in se pokaze? Kaj pa! Da jo zabolde žandar.

(Dalje prihodnjič.)

**AMERIŠKI SLOVENCI PODPLAČAJTE SVOJE PODJETJE
KATERO EDINO SE
BORI ZA VAŠE INTERESE!**

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvu se sprejemajo člani od 16 do 55. leta. Za smrtnino se lahko za varuje za \$150. \$300. \$500. \$1000. \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlasajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Čerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšček, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnik Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšček, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seliškar.

Zastavonoša: John Jerman. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v šolski dvorani.

DR. OHLENDORFOVA

ZDRAVILA

so izvrstna proti

KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODČNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

HARMONIKE!

Izdelujem ip popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Istotako izvršujem tudi krasne oltarke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetljavo razsvetlji.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnice.

Vaški dan sveža meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Po znižani ceni

Naša trgovina je od prta vsak torek, četrtek in soboto zvezčer.

THE ATLAS CLOTHING CO.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.

NAŠA TRGOVINA JE ODPRTA VSAKO NEDELJO DOPOLDNE.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogni imam najfinje postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogni tudi vse automobile potrebuščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavno elektrike. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA
(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.